

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen laiksi tasavallan presidentin kansliasta ja laiksi valtion virkamieslain eräiden säännösten kumoamisesta

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 73/1995 vp laiksi tasavallan presidentin kansliasta ja laiksi valtion virkamieslain eräiden säännösten kumoamisesta. Edus-

kunta, jolle hallintovaliokunta on antanut asiasta mietintönsä n:o 7/1995 vp, on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

tasavallan presidentin kansliasta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Soveltamisala

1 §

Tasavallan presidentin kanslian toiminnasta, sen virkamiehistä ja virkasuhteista sekä kanslian tehtävissä toimivista valtion virkamiehistä on voimassa, mitä tässä laissa säädetään.

2 luku

Tasavallan presidentin kanslian tehtävät ja päätöksenteko

2 §

Tasavallan presidentin kanslian (*kanslia*) tehtävänä on avustaa tasavallan presidentiä presidentintoimeen kuuluvissa tehtävissä, hoitaa tasavallan presidentin hallintoasiat sekä järjestää tasavallan presidentin ja hänen perheensä tarvitsemat henkilökohtaiset palvelut tasavallan presidentin ohjeiden mukaisesti. Kanslia huolehtii tasavallan presidentin henkilökohtaisesta turvallisuudesta ja hänen käytössään olevien tilojen turvallisuudesta.

Kanslia huolehtii 1 momentissa tarkoitetuista tehtävistä tarpeellisessa laajuudessa myös hallitusmuodon 25 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa.

Kanslia huolehtii myös entisen tasavallan presidentin tarvitsemista palveluista valtion talousarviossa tarkoitukseen osoitettujen määrärahojen rajoissa.

3 §

Kanslian päällikkönä on kansliapäällikkö. Kansliapäällikön ollessa estynyt sijaisena toimii tasavallan presidentin määräämä virkamies.

4 §

Tasavallan presidentti:

1) antaa asetuksena tasavallan presidentin kanslian kansliasäännön (*kansliasääntö*);

2) nimittää kansliapäällikön ja kanslian esittelijät sekä määrää kansliapäällikön sijaiset;

3) päättää nimittämänsä virkamiehen irtisanomisesta, siirtämisestä ja harkinnanvaraisesta virkavapaudesta sekä virantoimituksesta pidättämisestä;

4) päättää kansliapäällikön palkkauksesta; sekä

5) päättää nimittämänsä virkamiehen virassa jatkamisesta eroamisiän jälkeen.

Tasavallan presidentti tekee tässä laissa säädettyt muut kuin 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut päätöksensä valtioneuvoston ulkopuolella. Valtioneuvoston ulkopuolella tapahtuvassa päätöksenteossa noudatettavasta menettelystä säädetään kansliasäännössä.

5 §

Kansliapäällikkö:

1) nimittää ja ottaa muun kuin 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun henkilöstön, jolle asiaa ole säädetty muun virkamiehen tehtäväksi;

2) päättää nimittämänsä virkamiehen irtisanomisesta, siirtämisestä ja harkinnanvaraisesta virkavapaudesta sekä virantoimituksesta pidättämisestä;

3) tekee ja irtisanoo palvelussuhteen ehtoja koskevan sopimuksen kanslian virkamiehen kanssa;

4) päättää toistuvan korvauksen myöntämisestä; sekä

5) päättää muista kansliaa koskevista asioista, jollei tästä laista muuta johdu.

6 §

Kansliassa on kansliapäällikön virka sekä tasavallan presidentin neuvonantajan ja erityisavustajan virkoja, linnanvoudin virka sekä muita virkoja, joista säädetään kansliasäännössä. Kansliaan voidaan nimittää myös muita virkamiehiä ja ottaa työsopimus-suhteista henkilöstöä.

Kanslian tehtävissä voi toimia myös valtion virkamies, joka on siirretty, määrätty, komennettu tai muutoin asetettu tasavallan presidentin kanslian käytettäväksi sen toimialaan kuuluvien pysyvien tai tilapäisten tehtävien hoitamista varten.

3 luku

Virkojen perustaminen

7 §

Virkoja voidaan perustaa palkkauksiin käytettävissä olevien määrärahojen rajoissa.

Kansliapäällikön virkaa ei saa perustaa, lakkauttaa eikä sen nimeä muuttaa, ellei virkaa ole eritelty valtion talousarviossa.

4 luku

Nimittäminen ja yleiset kelpoisuusvaatimukset

8 §

Kansliapäällikkö ja kanslian esittelijät nimitetään virkaa haettavaksi julistamatta.

Kansliapäällikön virkaan voidaan nimittää vain Suomen kansalainen.

Muu kuin 1 momentissa tarkoitettu virka on ennen sen täyttämistä julistettava haettavaksi, jollei nimittävä viranomainen erityisestä syystä yksittäistapauksessa toisin päättä.

Virkojen kelpoisuusvaatimuksista säädetään kansliasäännössä.

9 §

Virkamieheksi voidaan nimittää määräajaksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi, jos työn luonne, sijaisuus, avoinna olevaan virkaan kuuluvien tehtävien hoidon väliaikainen järjestäminen tai harjoittelu edellyttää määräaikaista virkasuhdetta. Virkamiestä ei tällöin nimitetä virkaan, vaan virkasuhteeseen.

Virkaan voidaan nimittää määräajaksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi, jos viran luonteeseen liittyvä perusteltu syy sitä vaatii.

10 §

Virkamiestä nimitettäessä voidaan määrätä, että virkasuhde voidaan enintään kuusi kulkautta kestävä koeajan aikana purkaa sekä nimittävän viranomaisen että virkamiehen puolelta. Purkaminen ei saa kuitenkaan tapahtua 11 §:ssä tarkoitetuilla tai muutoin epäasiallisilla perusteilla.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske virkamiestä, jonka nimittää tasavallan presidentti.

5 luku

Viranomaisen ja virkamiehen yleiset velvollisuudet

11 §

Viranomaisen on kohdeltava palveluksessaan olevia virkamiehiä tasapuolisesti niin, ettei ketään perusteettomasti aseteta toisiin nähden eri asemaan syntyperän, kansalaisuuden, sukupuolen, uskonnon, iän taikka poliittisen tai ammattiyhdistystoiminnan taikka muun näihin verrattavan seikan vuoksi.

12 §

Viranomainen ei saa kieltää virkamiestä liittymästä eikä kuulumasta yhdistykseen eikä painostaa häntä liittymään johonkin yhdistykseen tai kieltää siitä eroamasta.

13 §

Asianomaisen viranomaisen on huolehdittava siitä, että virkamiehelle annetaan virkasuhteesta johtuvat edut ja oikeudet sellaisina kuin ne hänelle kuuluvat.

14 §

Virkamiehen on suorittava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä. Hänen on noudatettava työnjohto- ja valvontamääräyksiä.

Virkamiehen on käytäydyttävä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla.

15 §

Virkamies ei saa vaatia, hyväksyä tai ottaa vastaan taloudellista tai muuta etua, jos se voi heikentää luottamusta virkamieheen taikka viranomaiseen.

16 §

Virkamies, jonka tehtäviin kuuluu edustaa työnantajaa, ei saa toimia kansliaan palvelussuhteessa olevia edustavassa yhdistyksessä sellaisessa asemassa, että yhdistyksessä toimiminen on ristiriidassa sanotun virka-tehtävän kanssa.

17 §

Virkamies ei saa käyttää hyödykseen eikä luvatta muille ilmaista virkamiesasemassaan tietoon saamaansa seikkaa, joka erikseen on säädetty tai määrätty salassa pidettäväksi tai joka koskee toisen terveydentilaa taikka jota asian laadun vuoksi ei muutoin ilmeisesti saa ilmaista.

18 §

Virkamies ei saa ottaa vastaan eikä pitää sivutoimintaa, joka edellyttää työajan käyttämistä sivutoimeen kuuluvien tehtävien hoitamiseen, ellei asianomainen viranomainen hake-
muksesta myönnä hänelle siihen lupaa. Sivutoimilupa voidaan antaa myös määräajaksi ja rajoitettuna. Sivutoimilupa voidaan peruuttaa, kun siihen on syytä.

Harkittaessa sivutoimiluvan myöntämistä on otettava huomioon, että virkamies ei saa sivutoimen vuoksi tulla esteelliseksi tehtävässään. Sivutoimi ei myöskään saa vaarantaa luottamusta tasapuolisuuteen tehtävän hoidossa tai muutenkaan haitata kanslian tehtävien asianmukaista hoitamista.

Muusta kuin 1 momentissa tarkoitettusta sivutoimesta virkamiehen on tehtävä ilmoitus asianomaiselle viranomaiselle. Viranomainen voi kieltää tällaisen sivutoimen vastaanottamisen ja pitämisen 2 momentissa säädetyillä perusteilla.

Sivutoimella tarkoitetaan 1–3 momentissa virkaa sekä palkattua työtä ja tehtävää, joista virkamiehellä on oikeus kieltäytyä, samoin kuin ammattia, elinkeinoa ja liikettä.

19 §

Virkamies on velvollinen asianomaisen

viranomaisen pyynnöstä antamaan tälle tehtävän hoitamisen terveydellisiä edellytyksiä koskevia tietoja. Virkamies voidaan myös määrätä hänen terveydentilansa toteamiseksi suoritettaviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin, jos se on tarpeen tehtävän hoitamisen edellytysten selvittämiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista viranomaisen määräämistä tarkastuksista ja tutkimuksista aiheutuvat välttämättömät kustannukset suoritetaan valtion varoista.

20 §

Virkamies voidaan määräajaksi siirtää työskentelemään muun työnantajan kuin kanslian palveluksessa, jos siirto parantaa virkamiehen edellytyksiä virkatehtävien suorittamiseen tai edistää virkamiehen palvelussuhteen jatkumista tai virkamiehen työllistymistä ja jos vastaanottava työnantaja ja virkamies ovat antaneet siirtoon suostumuksensa. Virkamies on tämän määräajan virkasuhteessa kansliaan.

6 luku

Virkavapaus

21 §

Kanslian virkamies saa keskeyttää työnteon, jos asianomainen viranomainen hake-
muksesta myöntää hänelle virkavapauden taikka hän on suoraan lain nojalla virkavapaana. Työnteon keskeyttämisestä muilla perusteilla on voimassa, mitä siitä erikseen säädetään tai määrätään. Virkavapaus voidaan myöntää myös hakemuksetta, jos virkamies ei ole voinut hakea virkavapautta ennen työnteon keskeytymistä tai jos keskeytymisen syystä on muutoin saatu riittävä selvitys.

Virkamies on virkavapaana sen ajan, jonka hän on kansanedustajana tai valtioneuvoston jäsenenä taikka suorittamassa palvelusta asevelvollisena. Muutoin virkavapauden myöntäminen on viranomaisen harkinnassa, jollei joiltakin osin erikseen toisin säädetä.

Virkavapaus voidaan myöntää myös osittaisena. Virkavapaana oleva virkamies voidaan lisäksi suostumuksensa perusteella erityisestä syystä määrätä suorittamaan joitakin virkatehtäviä.

22 §

Valtion virkamies, joka nimitetään määrä-

ajaksi kansliaan, on virkavapaa virasta, johon hänet on nimitetty, sen ajan, jonka hän on kanslian palveluksessa.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske eduskunnan virkamiestä.

7 luku

Varoitus

23 §

Virkamiehelle, joka toimii vastoin virkavelvollisuuksiaan tai laiminlyö niitä, voidaan antaa kirjallinen varoitus.

8 luku

Virkasuhteen päättäminen

24 §

Virkasuhde voidaan molemmin puolin irtisanoa päättämään tietyn irtisanomisajan kuluttua tai, jos niin on sovittu, irtisanomisaikaa noudattamatta.

Viranomainen ei saa irtisanoa virkasuhtetta virkamiehestä johtuvasta syystä, ellei tämä syy ole erityisen painava. Tällaisena syytä ei voida pitää ainakaan:

1) virkamiehen sairautta, vikaa tai vammaa, paitsi jos siitä on ollut seurauksena virkamiehen työkyvyn olennainen ja pysyvä heikentyminen ja virkamiehellä on sen perusteella oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen; eikä

2) virkamiehen poliittisia, uskonnollisia tai muita mielipiteitä taikka hänen osallistumistaan yhteiskunnalliseen tai yhdistystoimintaan.

Irtisanominen on tehtävä tässä pykälässä tarkoitettulla perusteella kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun irtisanomisen peruste on tullut viranomaisen tietoon.

Viranomaisen irtisanomisoikeutta voidaan lisäksi sopimuksella rajoittaa siten, että tämä saa käyttää sitä vain sopimuksessa mainituilla perusteilla.

Viranomainen ei saa irtisanoa virkamiestä raskauden johdosta. Jos viranomainen irtisanoo raskaana olevan virkamiehen, katsotaan irtisanomisen johtuvan raskaudesta, jollei viranomainen muuta perustetta näytä. Viranomainen ei saa irtisanoa virkamiestä erityisäitiysloman, äitiysloman, isyysloman tai vanhempainloman taikka hoitovapaan

aikana eikä myöskään saatuaan tietää virkamiehen olevan raskaana tai käyttävän edellä mainittua oikeuttaan, irtisanoa palvelussuhdetta päättämään sanotun loman taikka hoitovapaan alkaessa tai aikana.

Määräajaksi nimetyn virkamiehen virkasuhde päättyy ilman irtisanomista, kun määräaika on kulunut loppuun, jollei virkasuhde irtisanomisen johdosta ole päättynyt sitä ennen.

25 §

Tasavallan presidentti voi irtisanoa nimitämänsä virkamiehen, kun siihen on syytä, ja määrätä virkasuhteen päättämään välittömästi tai ilmoitettuna määräpäivänä.

26 §

Viranomaisella on oikeus irtisanoa virkamies, jos virkamiehen tehtävät tai kanslian mahdollisuudet tarjota virkamiehelle tehtäviä suoritettaviksi olennaisesti ja muutoin kuin tilapäisesti vähenevät. Mitä 24 §:n 4 ja 5 momentissa säädetään irtisanomisoikeuden rajoittamisesta, koskee vastaavasti myös tässä pykälässä tarkoitettuja irtisanomisperusteita.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua perustetta irtisanomiseen ei katsota olevan ainakaan silloin, kun:

1) irtisanomista on edeltänyt tai seurannut uuden henkilön ottaminen samankaltaisiin tehtäviin eikä kanslian toimintaedellytyksissä ole vastaavana aikana tapahtunut muutoksia; taikka

2) irtisanomisen syyksi ilmoitetut tehtävien uudelleenjärjestelyt eivät tosiasiallisesti vähennä kansliassa tarjolla olevia tehtäviä tai muuta tehtävien laatua.

27 §

Irtisanomisen toimittava viranomainen ja virkamies voivat sopia virkasuhteen päättämisestä irtisanomisen johdosta välittömästi. Virkamiehellä on virkasuhteen päättyessä välittömästi kuitenkin oikeus irtisanomisajan palkkaa vastaavaan korvaukseen.

Se viranomainen, joka on irtisanonut virkamiehen, voi ennen irtisanomisajan loppuun kulumista peruuttaa irtisanomisen, jos virkamies antaa siihen suostumuksensa. Virkamies saa peruuttaa irtisanoutumisensa ennen irtisanomisajan loppuun kulumista, jos viranomainen antaa siihen suostumuksensa.

28 §

Lomautetulla virkamiehellä on virkasuhteessa muutoin noudatettavasta irtisanomisajasta riippumatta oikeus irtisanoo virkasuhde päätymään milloin tahansa lomautusaikana. Tätä oikeutta hänellä ei kuitenkaan ole viimeisen viikon aikana ennen lomautuksen päättymistä, jos lomautuksen päättymisaika on jo hänen tiedossaan.

Jos viranomainen ennen lomautuksen päättymistä irtisanoo virkamiehen, on virkamies oikeutettu myös lomautuksen ajalta saamaan irtisanomisajan palkan.

29 §

Irtisanomisaika voidaan sopia enintään kuudeksi kuukaudeksi. Jos on sovittu pitemmästä ajasta, on sen sijasta noudatettava sanottua irtisanomisaikaa.

Irtisanomisaika voidaan sopimuksessa määrätä viranomaiselle sitä aikaa pitemmäksi, jota virkamiehen on noudatettava irtisanoessaan virkasuhteen.

Jos muusta ei ole sovittu, viranomainen voi irtisanoa virkamiehen virkasuhteen päättymään aikaisintaan:

1) kahden kuukauden kuluttua, jos virkamies on ollut palvelussuhteessa valtioon enintään viisi vuotta;

2) kolmen kuukauden kuluttua, jos virkamies on ollut palvelussuhteessa valtioon yli viisi vuotta mutta enintään yhdeksän vuotta;

3) neljän kuukauden kuluttua, jos virkamies on ollut palvelussuhteessa valtioon yli yhdeksän vuotta mutta enintään 12 vuotta;

4) viiden kuukauden kuluttua, jos virkamies on ollut palvelussuhteessa valtioon yli 12 vuotta mutta enintään 15 vuotta; sekä

5) kuuden kuukauden kuluttua, jos virkamies on ollut palvelussuhteessa valtioon yli 15 vuotta.

Virkamiehen irtisanoutuessa noudatetaan yhden kuukauden irtisanomisaikaa. Jos palvelussuhde valtioon on jatkunut yli kymmenen vuotta, noudatetaan kuitenkin kahden kuukauden irtisanomisaikaa.

30 §

Asianomainen viranomainen voi muuttaa virkasuhteen osa-aikaiseksi irtisanomisajan päättymisestä lukien niillä perusteilla, joilla virkasuhde voidaan 26 §:n 1 momentin nojalla irtisanoa.

31 §

Virkamiehen virkasuhde voidaan heti purkaa, jos virkamies törkeästi rikkoo tai laiminlyö virkavelvollisuuksiaan.

32 §

Purkamisoikeus raukeaa, jollei syy ole jo aikaisemmin menettänyt merkitystään, kahden viikon kuluttua siitä, kun viranomainen sai tiedon purkamisen aiheesta tai, jos syy on jatkuva, siitä kun saatiin tieto sen lakkaamisesta. Jos purkamista kohtaa pätevä este, saadaan purkaminen toimittaa kahden viikon kuluessa esteen lakkaamisesta.

Jos purkamista on lykätty asian esitutkinnan tai muun asian vaatiman selvityksen hankkimisen vuoksi, saadaan purkaminen toimittaa kahden viikon kuluessa siitä, kun esitutkinta lopetettiin tai selvitys on hankittu. Purkaminen saadaan kuitenkin toimittaa viimeistään kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun aihe purkamiseen ilmaantui.

33 §

Virkamiesten yleinen eroamisikä on 65 vuotta.

Virkamiehen virkasuhde päättyy ilman irtisanomista tai muuta virkasuhteen päättymistä tarkoittavaa toimenpidettä sen kuukauden päätyessä, jonka aikana virkamies saavuttaa eroamisikänsä.

9 luku

Lomauttaminen

34 §

Jos viranomainen voisi 26 §:n 1 momentin nojalla irtisanoa virkamiehen, virkamies voidaan 14 päivän ilmoitusaikaa noudattaen lomauttaa siten, että virkamiehen virantoimitus ja palkanmaksu keskeytetään määräajaksi tai toistaiseksi virkasuhteen muutoin pysyessä voimassa.

Virkamies voidaan 1 momentissa säädettyllä tavalla lomauttaa enintään 90 päivän ajaksi, jos virkamiehen tehtävät tai kanslian mahdollisuudet tarjota tehtäviä suoritettaviksi ovat tilapäisesti vähentyneet eikä asianomainen viranomainen voi kohtuudella järjestää virkamiehelle muita tehtäviä tai työnantajan tarpeisiin sopivaa koulutusta kansliassa.

Virkasuhteen kestäessä voidaan viranomaisen tai virkamiehen aloitteesta sopia

virkamiehen lomauttamisesta.

35 §

Lomauttaminen ei estä virkamiestä ottamasta lomautuksen ajaksi muuta työtä.

Virkamies säilyttää lomautusaikana oikeuden asua hänen käyttöönsä palvelussuhteen perusteella annetussa asunnossa. Tärkeän syyn niin vaatiessa viranomaisen voi antaa virkamiehelle, jonka virantoimitus on keskeytyneenä lomautuksen vuoksi, käytettäväksi muun soveliaan asunnon. Tästä aiheutuvat muuttokustannukset korvataan valtion varoista.

36 §

Lomautuksen välttämättömyyden tultua viranomaisen tietoon tämän on annettava lomautuksesta välittömästi ja mikäli mahdollista viimeistään kolme kuukautta ennen lomautuksen alkamista ennakoilmoitus asianomaiselle virkamiesyhdistykselle. Ennakoilmoituksessa tulee mainita lomautuksen syy, arvioitu alkamisaika ja kesto.

37 §

Edellä 34 §:n 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus lomautuksesta annetaan virkamiehelle henkilökohtaisesti ja asianomaiselle virkamiesyhdistykselle. Ilmoituksessa tulee mainita lomautuksen syy, sen alkamisaika ja määräaikaisen lomautuksen kesto sekä toistaiseksi tapahtuvan lomautuksen arvioitu kesto. Viranomaisen on virkamiehen pyynnöstä annettava lomautuksesta kirjallinen todistus.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusvelvollisuutta ei kuitenkaan ole tapauksissa, joissa viranomaisella muun syyn kuin lomautuksen vuoksi ei ole lomautusaikaan kohdistuvaa palkanmaksuvelvollisuutta.

Viranomaisen voi virkamiehen suostumuksella muuttaa lomautuksen alkamis- tai päättymisaikaa tai peruuttaa lomautuksen. Jos virkamies on lomautettu toistaiseksi, on työn alkamisesta ilmoitettava vähintään viikkoa ennen työn alkamista.

10 luku

Virantoimituksesta pidättäminen

38 §

Virkamies voidaan pidättää virantoimituksesta:

1) rikossyytteen ja sen edellyttämien tutkimusten ajaksi, jos näillä voi olla vaikutusta virkamiehen edellytyksiin hoitaa tehtäväänsä;

2) jos virkamies kieltäytyy 19 §:ssä tarkoitetuista tarkastuksista tai tutkimuksista taikka jos hän kieltäytyy antamasta sanotun pykälän mukaisesti terveydentilaansa koskevia tietoja;

3) jos virkamiehellä on sellainen sairaus, joka haittaa olennaisesti virkatehtävien hoitoa; taikka

4) välittömästi irtisanomisen jälkeen, jos irtisanomisen perusteena oleva teko tai laiminlyönti osoittaa virkamiehen siinä määrin soveltumattomaksi tehtäväänsä, ettei virantoimitusta voida jatkaa tai jos virantoimituksen jatkuminen irtisanomisajan voi vaarantaa kansalaisen turvallisuuden.

Virantoimituksesta pidättämisen tapahtuessa 1 momentin 4 kohdan nojalla virkamiehellä on kuitenkin oikeus irtisanomisajan palkkaan.

11 luku

Eroraha, koulutustuki ja toistuva korvaus

39 §

Virkamiehelle, jonka pitkäaikainen palvelussuhde valtioon on päätynyt sen johdosta, että hänet on irtisanottu 26 §:n nojalla, ja jonka uudelleen työhön sijoittuminen on iän tai muun syyn vuoksi vaikeaa, suoritetaan erorahaa.

Erorahasta kanslian virkamiehelle päättää kansliapäällikkö, ja sen suorittaa valtiokonttori.

Palvelussuhteen jatkuessa suoritetaan virkamiehelle henkilökohtaista tukea omaehtoista ammatillista aikuiskoulutusta varten sen mukaan kuin kansliapäällikkö määrää.

40 §

Irtisanotulle virkamiehelle voidaan myöntää toistuva korvaus, kunnes hän sijoittuu uudelleen työhön.

41 §

Jos erorahaa, koulutustukea tai toistuvaa korvausta koskeva lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen, kansliapäällikkö voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväksi.

Aiheettomasti maksettu eroraha ja koulu-

tustuki saadaan periä takaisin siten, että se vähennetään vastaisesta erorahasta tai koulutuksesta. Eroraha ja koulutustuki voidaan kuitenkin jättää takaisin perimättä, jos sen myöntämisen tai maksamisen ei ole katsottava johtuneen erorahan tai koulutustuen saajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä.

12 luku

Palvelussuhteen ehdot

42 §

Kanslian virkamiesten palvelussuhteen ehtoista on voimassa, mitä niistä valtion virkaehtosopimuksessa sovitaan, jollei kansliapäällikkö toisin määrää.

Palvelussuhteen ehtoista on tarvittaessa neuvoteltava kanslian neuvottelukelpoisiksi hyväksymien virkamiesyhdistysten kanssa.

Edellä 5 §:n 3 kohdassa tarkoitettussa sopimuksessa ei saa sopia asiasta, josta valtion virkaehtosopimuslain (664/70) 2 §:n 2 ja 3 momentin mukaan ei saa sopia. Sopimuksessa ei myöskään saa sopia valtion virkaehtosopimuksessa sovittuja palvelussuhteen ehtoja huonommista ehtoista.

Virkamiehen irtisanomista tai virkasuhteen purkamista pidetään samalla sopimuksen irtisanomisena.

13 luku

Oikaisumenettely

43 §

Virkamies, joka katsoo, ettei kanslia ole antanut hänelle virkasuhteesta johtuvaa taloudellista etuutta sellaisena kuin se olisi ollut hänelle suoritettava, saa kirjallisesti vaatia oikaisua kansliapäälliköltä.

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä tämän lain mukaisissa neuvottelumenettelyn piiriin kuuluvissa asioissa.

44 §

Muutosta kanslian päätökseen 18, 20, 38 ja 43 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa haetaan valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen noudattaen, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään. Asia on korkeimmassa hallinto-oikeudessa käsiteltävä kiireellisenä.

14 luku

Erinäiset säännökset

45 §

Aiheettomasti maksetun palkan tai muun palvelussuhteesta johtuvan taloudellisen etuuden määrä saadaan periä takaisin siten, että se vähennetään seuraavan palkanmaksun tai seuraavien palkanmaksujen yhteydessä virkamiehen palkasta, jos hän on edelleen kanslian palveluksessa.

Kulloinkin suoritettavasta palkasta ei saa 1 momentin nojalla periä enempää kuin mitä palkasta lain mukaan saadaan ulosmitata. Takaisinperintää aloitettaessa on sen peruste ja takaisin perittävä määrä ilmoitettava virkamiehelle.

46 §

Aiheettomasti maksetun palkan tai muun palvelussuhteesta johtuvan taloudellisen etuuden takaisinperintä on aloitettava 45 §:ssä säädetyllä tavalla tai pantava vireille muussa järjestyksessä kolmen vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana aiheeton palkan tai muun taloudellisen etuuden määrä on maksettu. Jollei takaisinperintää aloiteta tai panna vireille edellä säädetyssä määräajassa, on oikeus siihen menetetty.

47 §

Jos virkamies laiminlyö niiden määräysten noudattamisen, jotka on annettu sairausvakuutuslain (364/63) mukaan työnantajalle suoritettavaa päivä- tai äitiysrahan tai muun lakiin perustuvan etuuden hakemista varten, voidaan hänelle virkavapausajalta suoritettu palkka päivä- tai äitiysrahaa taikka muuta etuutta vastaavalta osalta periä takaisin seuraavan palkanmaksun tai seuraavien palkanmaksujen yhteydessä.

48 §

Virkasuhteessa aiheutuneen vahingon korvaamisesta on voimassa, mitä siitä erikseen säädetään.

49 §

Kanslian virkamies katsotaan eronneeksi aikaisemmasta virasta siitä ajankohdasta, josta hänet on nimitetty toiseen valtion virkaan, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, asianomainen viranomaislainen voi myöntää virkavapautta kanslian virkamiehelle, joka on nimitetty määrääjäksi toiseen valtion virkaan.

Jos kanslian virkaan määrääjäksi nimitetty on ennestään nimitettynä kanslian virkaan, hän on virkavapaana tästä virasta sen ajan, jona hän on ensiksi tarkoitettussa virassa.

50 §

Virkasuhteen irtisanominen ja purkaminen on tehtävä kirjallisesti.

Ennen kuin virkamies pidätetään virantoinnituksesta tai irtisanotaan 24 tai 25 §:n nojalla, virkasuhde puretaan tai virkamiehelle annetaan varoitus, on virkamiehelle varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi.

Asianomaista virkamiesyhdistystä on kuultava ennen kuin virkamiehen lomauttamisesta, irtisanomisesta tai virantoinnituksesta pidättämisestä taikka virkasuhteen purkamisesta tehdään päätös.

51 §

Virkamiehellä on oikeus pyynnöstä saada asianomaiselta viranomaiselta todistus palvelussuhteen kestosta ja tehtävien laadusta (*työtodistus*). Lisäksi on, jos virkamies sitä pyytää, työtodistuksessa mainittava palvelussuhteen päättymisen syy ja arvolause virkamiehen osoittamasta työtaidosta, ahkeruudesta ja käytöksestä. Virkamiehen kuoltua on tämän kuolinpesällä oikeus saada työtodistus.

Jos työtodistusta pyydetään myöhemmin kuin 10 vuoden kuluttua palvelussuhteen päättymisestä, viranomaislainen on velvollinen antamaan työtodistuksen vain, jos siitä ei aiheudu kohtuutonta haittaa. Samalla edellytyksellä on kadonneen tai turmeltuneen työtodistuksen tilalle pyynnöstä annettava uusi todistus.

Työtodistukseen ei saa panna mitään sellaista merkintää eikä antaa sitä sellaisessa muodossa, jonka tarkoituksena on antaa virkamiehestä muita tietoja kuin mitä työtodistuksen sanamuodosta käy ilmi.

52 §

Jollei neuvotteluja palvelussuhteen ehtojen tulkintaa koskevasta erimielisyydestä ole vaadittu tai jollei muuta vaatimusta virkasuhteesta johtuvan taloudellisen etuuden suorittamisesta ole tehty kolmen vuoden ku-

luussa sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana suoritus olisi pitänyt tehdä, on oikeus etuuteen menetetty.

53 §

Kanslian virkamiehen oikeudesta vanhuus-, työkyvyttömyys-, työttömyys- ja osaaikaeläkkeeseen sekä hänen jälkeensä suoritettavasta perhe-eläkkeestä säädetään erikseen.

Tasavallan presidentti voi myöntää ylimääräisen eläkkeen kanslian henkilöstöön kuulualle tai kuuluneelle henkilölle.

54 §

Kanslian virkamiehen kuoltua suoritetaan hänen omaisilleen valtion varoista ryhmähenkivakuutusta vastaavana etuna taloudellista tukea noudattaen soveltuvin osin, mitä kulloinkin voimassa olevassa valtion virkaehtosopimuksessa on määrätty.

Tuen myöntää ja maksaa hakemuksesta valtiokonttori.

55 §

Muiden viranomaisten ja virkamiesten on kanslian pyynnöstä annettava sellaista tarpeellista virka-apua, jonka antamiseen asianomaiset ovat toimivaltaisia.

Virka-avulla tarkoitetaan tietojen ja selvitysten tai muiden viranomaissuoritteiden antamista, henkilöstön asettamista käytettäväksi sekä toimenpiteitä ja tehtäviä, jotka muutoin ovat tarpeellisia kanslian tehtävien suorittamiseksi.

56 §

Presidentintoimen hoitaminen on turvattava työtaistelutoimenpiteistä huolimatta. Jos työtaistelutoimenpide estää tai olennaisesti haittaa presidentintoimen hoitamista, tulee osapuolten siitä tiedon saatuaan viivytyksettä ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin sellaisen esteen tai haitan poistamiseksi.

57 §

Tasavallan presidentin nimittämää kanslian virkamiestä syytetään virkarikoksesta Helsingin hovioikeudessa.

58 §

Tasavallan presidentin ja kanslian tulojen ja menojen ottamiseen valtion talousarvioon, hyväksytyyn talousarvion soveltamiseen ja sen toteuttamisen valvontaan sekä kansliaan

tilivirastona sovelletaan, mitä valtion talousarviosta annetussa laissa (423/88) ja sen nojalla ministeriöstä säädetään. Valtiovarainministeriön lupaa edellyttävästä toimenpiteestä päättää kuitenkin kansliapäällikkö.

59 §

Tasavallan presidentin arkistosta säädetään tarvittaessa asetuksella.

Tasavallan presidentin kanslian arkistoon sovelletaan, mitä arkistolaissa (831/94) säädetään, jollei kansliasäännössä toisin säädetä.

60 §

Tasavallan presidentin ja kanslian käsittelemien asioiden ja asiakirjojen salassapidosta on voimassa, mitä yleisten asiakirjain julkisuudesta säädetään, jollei tasavallan presidentin presidentintöimen hoitamisen kannalta välttämättömän luottamuksellisuuden suojaamiseksi toisin päätä.

61 §

Tarkempia säännöksiä kanslian toiminnasta annetaan asetuksena annettavassa tasavallan presidentin kanslian kansliasäännössä.

15 luku

Voimaantulosäännökset

62 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1996.

Tällä lailla kumotaan tasavallan presidentin kansliasta 23 päivänä joulukuuta 1987 annettu laki (1099/87).

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

63 §

Tämän lain voimaan tullessa tasavallan presidentin kanslian tilapäinen virkamies tai virkaatoimittava virkamies siirtyy tämän lain 9 §:n 1 momentissa säädettyyn virkasuhteseen siksi määräajaksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi, joksi hänet on otettu tilapäiseksi virkamieheksi tai virkaatoimittavaksi virkamieheksi.

Laki

valtion virkamieslain eräiden säännösten kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Täten kumotaan 19 päivänä elokuuta 1994 annetun valtion virkamieslain (750/94) 4 §:n 2 momentin 1 kohta, 7 §:n 1 momentin 1 kohta ja 26 §:n 1 kohta.

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1996.

Helsingissä 21 päivänä marraskuuta 1995
